

Roviltnemnda for region 7 - Nordland

Saksbehandler, innvalgstelefon

Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Saksframlegg møte 2/2023 i Roviltnemnda for region 7 - Nordland

Sak 7/2023 Godkjenning av innkalling

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner innkalling til møte 2/2023 uten merknader.

Sak 8/2023 Godkjenning av protokoll fra møte 1/2023

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner protokollen fra møte 1/2023 uten merknader.

Sak 9/2023 Drøftinger/orienteringer/referatsaker

- a) **Orientering fra Miljødirektoratet om aktuelle saker**
Orientering legges fram i møte.
- b) **Orientering fra Statens naturoppsyn om aktuelle saker**
Orientering legges fram i møte.
- c) **Orientering fra Mattilsynet om aktuelle saker**
Orientering legges fram i møte.
- d) **Orientering fra Statsforvalteren i Nordland om aktuelle saker**
Orientering legges fram i møte.

e) **Fagrapporter og lignende**

Relevante fagrapporter, utredninger og lignende:

- [Brøseth, H., Kopatz, A. & Kleven, O. 2023. DNA-basert overvåking av brunbjørn i Norge i 2022. NINA rapport 2267. Norsk institutt for naturforskning.](#)

f) Akuttsaker behandlet av Statsforvalteren

Dato	Område	Hva
27.03.2023	Saltdal/Bodø	Intensiv gjeting/helikoptersamling av rein
28.03.2023	Saltdal/Bodø	Tillatelse til skadefelling av gaupe
11.04.2023	Narvik	Avslag på søknad om skadefelling av gaupe
11.04.2023	Steigen	Intensivt tilsyn av sau
14.04.2023	Hattfjelldal	Intensiv gjeting av rein
20.04.2023	Hamarøy/Steigen	Avslag på søknad om skadefelling av gaupe

e) Brev til nemnda

Dato	Fra	Tema
23.03.2023	MDIR	Oversendelse av klage – kvote for betinget skadefelling av gaupe i 2023
31.03.2023	Hattfjelldal sau og geit	Kopi av søknad om uttak av bjørn på vårsnø i Hattfjelldal kommune 2023
12.04.2023	Voengel Njarke rbd	Kopi av søknad om uttak av jerv i Voengel Njaarke reinbeitedistrikt
12.04.2023	KLD	Justering av sats for godtgjøring og ramme for dekning av påløpte utgifter ved skadefellingsforsøk av rovvilt
12.04.2023	Saltfjellet rbd	Kopi av søknad om uttak av jerv
17.04.2023	Jillen-Njaarke rbd	Kopi av søknad om uttak av jerv i Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt
17.04.2023	KLD	Avgjørelse – klage på vedtak om betinget skadefelling av gaupe 2023

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sak 9/2023, drøftinger/orienteringer/referatsaker tas til orientering.

Sak 10/2023   Lisensfelling av bjørn 2023**Bakgrunn og begrunnelse**

Etter rovviltforskriften §§ 7 og 10 kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for skademotivert lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand bjørn når bestanden ligger over det nasjonale fastsatte bestandsmålet for bjørn i regionen. Videre har rovviltnemnda vedtaksmyndighet for bjørn når det er 10 årlige ynglinger eller mer av bjørn i Norge. Nemndas myndighet skal for bjørn baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, jf. forskriftens § 3 tredje ledd. I tilfeller hvor nemnda ikke har denne myndigheten, er den lagt til Miljødirektoratet.

Siste rapport for brunbjørn fra Nasjonalt overvåkingsprogram er NINA rapport 2267 *DNA-basert overvåking av brunbjørn i Norge i 2022*. Det fremgår i denne rapporten at det er beregnet 9,5 ynglinger i 2022. Det er en økning på 1,4 bjørnekull fra 2021, og det høyeste antallet estimerte årlig yngling av brunbjørn siden den DNA-baserte overvåkingen over hele landet startet opp i Norge for

25 år siden. Ingen av ynglingene befinner seg i region 7 – Nordland og dette betyr at det er Miljødirektoratet som har myndigheten til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av brunbjørn i Nordland i år.

I rovviltforliket av 17. juni 2011 står det at rovviltnemndenes syn skal tillegges vekt, også når nemndene ikke har beslutningsmyndighet i saken. Det er derfor viktig at rovviltnemnda gir sine innspill til direktoratet.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda legger til grunn at bestandsmålet for brunbjørn ikke er oppfylt i region 7 – Nordland eller for landet som helhet og at myndigheten til å vedta kvote for lisensfelling av brunbjørn i Nordland høsten 2023 derfor ligger hos Miljødirektoratet.

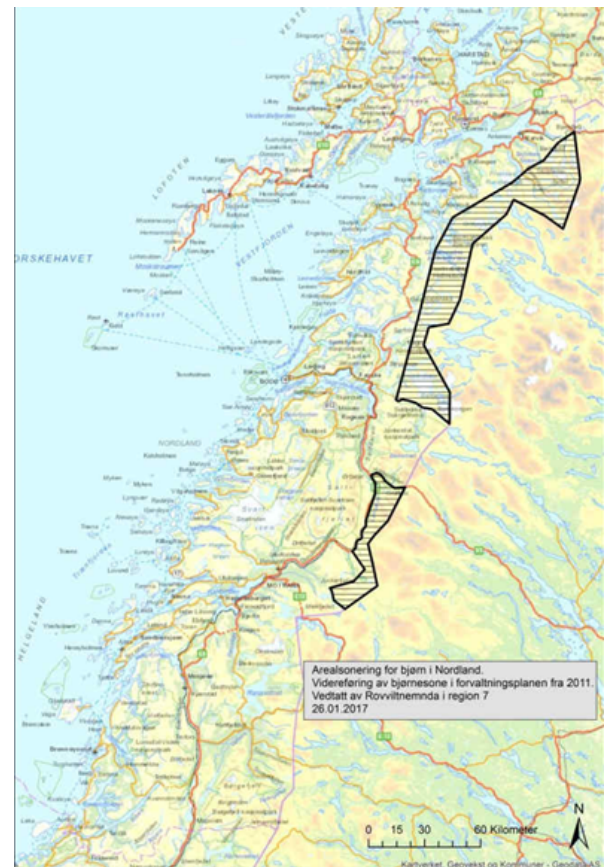
Rovviltnemnda legger til grunn at vi ikke har oppnådd bestandsmålet for brunbjørn i Nordland og at det derfor ikke er grunnlag for å bruke lisensfelling til å begrense veksten og/eller utbredelsen av brunbjørn i fylket.

Forvaltningsplan for rovvilt i Nordland

I revidert forvaltningsplan som ble sluttbehandlet av nemnda i mars 2017 ble prioriterte forvaltningsområder for brunbjørn videreført fra forrige plan:

Område 1: Indre del av Nordland mellom Rana og Saltdal, mellom Kallvatnet i Rana kommune og Junkerdalen i Saltdal kommune.

Område 2: Indre deler av Nordland mellom Sulis i Fauske kommune og Bjørnfjell i Narvik kommune.

Figur 1. Forvaltningsområde for brunbjørn i Nordland

Forvaltningsprinsipper for brunbjørn i forvaltningsplanen:

2.5.1 Skadefelling i svart sone er i utgangspunktet kun aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Det skal være lavere terskel for felling av hannbjørner enn binner.

- 2.5.2 Dersom det på våren oppdages bjørn i kalvingsland for reindrift innenfor svart sone, eller i randsonen til svart sone, skal det i samråd med reinbeitedistriktet iverksettes avbøtende tiltak.
- 2.5.3 Inntil bestandsmålet for bjørn er oppnådd, åpnes det ikke for lisensfelling i svart sone. Om bestandsmålet oppnås, kan det åpnes for lisensfelling i svart sone for å bidra til byrdefordelingsprinsippet for sau- og reindriftnæringene. Kvotestørrelsen og kvotefordelingen skal tilpasses oppnåelse av bestandsmål. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal også tas med i vurderingen.
- 2.5.4 Utenfor svart sone skal det åpnes for årlig lisensfelling av bjørn.
- 2.5.5 Utenfor svart sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av bjørn som forventes å gjøre skade.

Klima- og miljødepartementet har besluttet å hente inn forvaltningsplanen til behandling, jf. brev av 2. juli 2018. De har varslet at de vil gjennomføre nødvendige endringer i forvaltningsplanen. Rovviltmyndighets nåværende og vedtatte plan vil gjelde inntil departementet har gjennomført de nødvendige endringene i forvaltningsplanen.

Tapsutvikling til brunbjørn

Antall påviste tap av sau til brunbjørn i fylket varierer noe fra år til år. De største tapene har vi hatt i Hattfjelldal og Grane kommuner. I årene 2015 – 2017 var det få tap til brunbjørn i fylket. Med unntak av i 2020 har det vært noe økning i tap til bjørn i årene etter 2017.

Tabellen viser utviklingen i påviste tap av sau til brunbjørn i Nordland i perioden 2011 – 2022.

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Vefsn	Bodø	Saltdal	Evenes	Narvik	SUM
2011	7	69			7			3			86
2012		36			26			18			80
2013	15	53	7	4	9		1	12			101
2014	15	27			12			5			59
2015		6			1						8
2016	10					1		1			12
2017											0
2018	16	7									23
2019	15	16							7		38
2020		3									3
2021	27	11				2				5	45
2022	13	20				3					36

Tabellen viser antall sau og lam erstattet som tapt til brunbjørn i Nordland i perioden 2011-2022.

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Vefsn	Bodø	Saltdal	Evenes	Narvik	SUM
2011	10	300		4	32			12			358
2012		251			162			58			471
2013	76	282	43	35	70		3	38			553
2014	83	170			61			13			327
2015		52			2						54
2016	23					81		3			34
2017											0
2018	109	34									143
2019	75	138							20		233
2020		57									57
2021	159	184				13				5	361
2022	92	192				8					292

Brunbjørn i Nordland

Overvåking av brunbjørn skjer i dag hovedsakelig ved hjelp av DNA-analyser av ekskrementer og hår. DNA-analyse kan identifisere art, individ, kjønn og slektskap. Antall ungekull som fødes hvert år estimeres ved bruk av en modell som baserer seg på innsamlet DNA-materialet fra hunnbjørner.

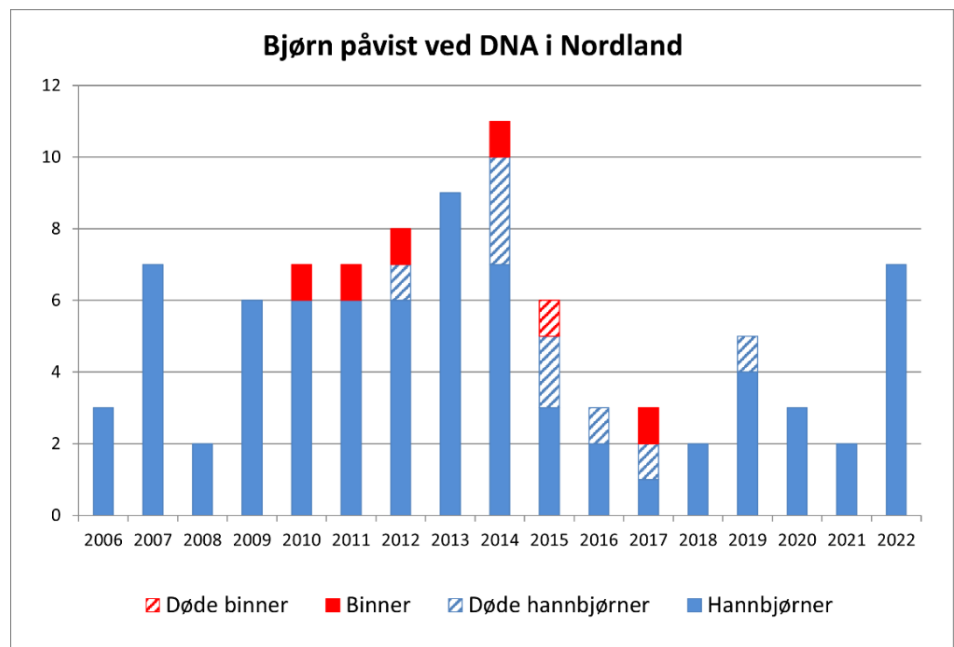
Resultatet fra DNA-analysene identifiserte 175 ulike bjørner som har vært innom landegrensen i løpet av 2022; 79 binner (45 %) og 96 hannbjørner (55 %). Dette er en økning med 15 individer og er det høyeste antallet individer som er påvist siden den DNA-baserte overvåkingen ble landsdekkende i 2009. Forekomsten av brunbjørn er i hovedsak konsentrert i fylkene Troms og Finnmark, Innlandet og Trøndelag, som tidligere, og det er også der økningen av antall individer er registrert.

I Nordland viser DNA-analyser en sterk negativ utvikling i antall påviste individ etter 2015 (Se figur nedenfor). I 2022 ble det registrert til sammen syv bjørner i Nordland, hvorav tre som kun ble registrert i Nordland og fire som også ble registrert i andre fylker samme år. To individer ble funnet i Narvik og fem på Helgeland. Alle var hannbjørner. Dette er en økning fra i fjor, da det ble registrert to bjørner i fylket.

Samtlige fem hannbjørner på Helgeland ble også registrert i Trøndelag samme år. En av disse ble felt på skadefelling i Namsos i september.

Det er per 27. april 2023 ikke registrert spor etter bjørn i Rovbase i Nordland.

Det nasjonale bestandsmålet for brunbjørn er 13 årlige ynglinger, hvorav én i region 7 – Nordland. Estimater for 2022 viser 9,5 totalt i Norge, en økning på 1,4 fra 2021. Det er ingen påviste ynglinger i Nordland.

Bjørn påvist ved DNA-analyse i Nordland perioden 2006-2022. Kilde: Rovbase

Kjent avgang av brunbjørner i Norge i 2022 var totalt 14 bjørner, hvorav syv er felt på skadefelling, fire er felt i påberopt nødverge og tre er felt på lisensfelling. De siste årene er det felt flere brunbjørn på skadefelling og lisensjakt i fjellområdene i Sverige, forholdsvis nært Nordlandsgrensa i Salten og på Helgeland.

Vurdering

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnader ved miljøforringelse og blir ikke sett på som relevant i denne saken. Naturmangfoldloven § 8 sier at offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så lang det er rimelig bygge på eksisterende og tilgjengelig kunnskap om artens bestandssituasjon, samt effekt av påvirkning. Sekretariatet viser til beskrivelse av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskrifta § 3 og til beskrivelse av bestandssituasjonen for brunbjørn i Nordland ovenfor. Det foreligger

betydelig kunnskap om den samlede belastningen brunbjørnbestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Brunbjørnbestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert sykdom på brunbjørn i Norge. Det er kjent at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av voksne brunbjørner i hovedsak gjennom lisens- og skadefelling, slik at miljøforvaltninga i stor grad har oversikt over den samlede belastningen på brunbjørnbestanden. Førre-var-prinsippet kommer til bruk i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig, jf. § 9 i naturmangfoldloven. Statsforvalteren vurderer at det ikke er tilfelle i denne saken.

I Stortingets rovviltforlik fra juni 2011 er det uttalt at forvaltningen skal bidra til å sikre overlevelsen av alle de store rovviltartene i norsk natur. Dette er konkretisert gjennom egne bestandsmål for de ulike rovviltregionene, hvor vi i Nordland har bl.a. har mål om én årlig yngling av brunbjørn. Bestanden av brunbjørn ligger i dag under det fastsatte bestandsmålet for Nordland, og forvaltningen må derfor legge til rette for en bestandsøkning opp mot bestandsmålet.

Samtidig skal forvaltningen ivareta hensynet til beitenæringene og andre samfunnsinteresser. Dette skal skje gjennom arealdifferansiering, det vil si at enten hensynet til rovviltet eller næringsinteressene skal veie tyngst i det enkelte området, jf. vedtatt forvaltningsplan. Slik differensiering skal ivareta hensynet som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Hensynet til beitenæringene er i rovviltforliket bl.a. konkretisert gjennom presiseringer om at soneinndelingen må forvaltes tydelig, og at det ikke skal være rovvilt som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområder for tamrein. Videre er det uttalt at det skal gis økt adgang til lisensfelling av hannbjørner utenfor prioriterte yngleområder for bjørn slik at forekomsten av hannbjørner i prioriterte beiteområder reduseres. Likeledes skal det sikres oppnåelse av bestandsmål for rovviltet innenfor områder prioritert for rovvilt gjennom betydelige tilpasninger i drifta hos beitenæringa for å unngå uakseptable store tap.

Rovviltnemnda har gjennom revisjon av forvaltningsplanen lagt opp til at det skal åpnes for lisensfelling utenfor vedtatte bjørnesoner, også i år hvor bestandsmålet ikke er nådd. I forhold til bruk av forvaltningsplanen som styringsverktøy ved fastsetting av lisensfellingkvote, viser vi til anbefalingene vi ga til nemnda i forbindelse med revisjonsarbeidet og til Miljødirektoratets uttalelse til planen. Den valgte arealdifferansieringen, med et bjørneområde som ikke sammenfaller med områder som biologisk sett ligger til rette for bjørn, vil etter vår vurdering i overskuelig framtid ikke bidra til at bestandsmålet for regionen vil oppnås. Lisensfelling skal i hovedsak tas i bruk som virkemiddel når bestandsmålet er oppnådd. Når planen legger opp til at det skal foregå årlig lisensfelling i alle arealer utenfor de foreslåtte forvaltningsområdet for brunbjørn, legges det opp til en virkemiddelbruk som ikke er forankret i rovviltforskriftens § 7 og § 10.

De siste årene har ikke Miljødirektoratet åpnet for lisensfelling av brunbjørn i Nordland. I 2022 la nemnda til grunn at bestandsmålet for bjørn i region 7 – Nordland ikke var oppfylt og det ble på bakgrunn av dette ikke anbefalt lisensfelling på bjørn. Tidligere år har nemnda anbefalt en begrenset lisensfelling i Nordland.

Sauenæringa på Helgeland melder om økende utfordringer med brunbjørn. De siste to årene har det vært en økning i antall påviste og erstatta tap av sau til brunbjørn, jf. tabeller ovenfor. I reindrifta meldes det også om økte utfordringer når det gjelder brunbjørn på Helgeland. Utover tap av ei simle i Trofors i april 2022, er det ikke påvist tap av rein til brunbjørn i Nordland siden 2014.

Konklusjon

Uten en forvaltningsplan som er egnet som et styringsverktøy for langsiktig forvaltning av brunbjørn i Nordland, og med en brunbjørnbestand langt under det nasjonale bestandsmålet, vurderer sekretariatet at det ikke bør åpnes for lisensfelling av brunbjørn i fylket. Vi viser til at lisensfelling er et virkemiddel for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand brunbjørn ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Eventuell felling av skadegjørende bjørn i beiteområder i sommer bør vurderes gjennom skadefellingssystemet.

Sak 11/2023 Lisensfelling av jerv 2023/2024

Bakgrunn

Etter rovviltforskrifta § 7 og § 10 kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for skademotivert lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en jervebestand når bestanden ligger over det nasjonale fastsatte bestandsmålet for jerv i regionen. Det fremgår av [NINA rapport 2179 Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2022](#), at gjennomsnittet for de siste årene i Nordland er på 10,3 årlige ynglinger. Statsforvalteren vurderer at Rovviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i Nordland, jf. rovviltforskriften.

Det fremgår i brev av 16. desember 2013 og 24. juni 2015 fra KLD instruks om tidsfrister for saksbehandling av kvote for lisensfelling av jerv. Kvote for blant annet lisensfelling av jerv må fattes av myndighet i første instans tre måneder før lisensfellingsperioden starter. I 2022 ble lisensperioden for jerv endret fra å gjelde fra og med 10. september til og med 15. februar til å gjelde fra og med 20. august til og med 15. februar, jf. brev av 18.08.2022 fra KLD. I brev av 15. februar 2023 om «Instruks om tidsfrist for saksbehandling av kvoter for lisensfelling av jerv – en presisering» fra KLD fremgår det derfor at samme tidsfrist som i brev av 24. juni 2015 skal gjelde.

Sekretariatets forslag til vedtak

Rovviltnemnda legger til grunn at bestandsmålet for jerv er oppfylt i region 7, og at myndigheten til å vedta kvote for lisensfelling av jerv i Nordland vinteren 2023/2024 derfor ligger hos nemnda.

Rovviltnemnda i Nordland fatter vedtak om lisensfelling av jerv innenfor region 7 – Nordland 2023/2024. Kvota settes til totalt 15 jerv, hvorav maksimalt syv tisper.

Nordland fylket deles inn i følgende fellingsområder:

1. Lofoten/Vesterålen
2. Fastlandet nord for Rombaken (inngår i kvote for region 8)
- 3a. Ofoten sør for Rombaken – utenfor jervesonen
- 3b. Ofoten sør for Rombaken – innenfor jervesonen, ingen jakt
- 4a. Nord-Salten – utenfor jervesonen
- 4b. Nord-Salten – innenfor jervesonen, ingen jakt
- 5a. Indre Sør-Salten – Utenfor jervesonen
- 5b. Indre Sør-Salten – Innenfor jervesonen, ingen jakt
- 6a. Ytre midtfylket – utenfor jervesonen
- 6b. Ytre midtfylket – innenfor jervesonen, ingen jakt
- 7a. Rana øst – utenfor jervesonen
- 7b. Rana øst – innenfor jervesonen, ingen jakt
- 8a. Indre sør-Helgeland – utenfor jervesonen
- 8b. Indre sør-Helgeland – innenfor jervesonen, ingen jakt
9. Ytre sør-Helgeland – utenfor jervesonen

Ved jaktstart er hele kvota tildelt samlet for alle fellingsområder unntatt de prioriterte jervesonene. Etter hvert som det felles dyr, kan Statsforvalteren i samråd med rowiltnemnda avgrense tildeling til de enkelte fellingsområdene ut fra hvor det er felt jerv, skadesituasjonen for sau og særlig for rein, bestandssituasjonen for jerv og føringer i forvaltningsplanen.

Lovgrunnlaget

Lovgrunnlaget for forslaget er lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 første ledd bokstav b) og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 10.

Naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b) åpner for uttak av vilt for å averge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom. Det fremgår av lovens andre ledd at slikt vedtak om uttak bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte.

Rovviltforskriften § 1 (formål):

«Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning».

Rovviltforskriften § 7 (generelle bestemmelser om vedtak fattet av rowiltnemnden):

«Rowiltnemnden har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriftens § 11 når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonale bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. Nemndenes myndighet skal for ulv og bjørn baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonal overvåkingsprogram for rovvilt, jf. forskriften § 3 tredje ledd. Tilsvarende skal nemndens myndighet for gaupe og jerv baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt.

Rowiltnemndens vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologisk og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen, jf. forskriften § 3 tredje ledd og § 6. (..).».

Rovviltforskriften § 10 (kvote for lisensfelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv):

«Dersom vilkårene i forskriftens § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for skademotivert lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn og ulv.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. (..)

Rowiltnemnden kan til enhver tid endre eget vedtak om kvote for lisensfelling dersom nye opplysninger tilsier det.

Fellingsperiode er for:

(..) b) jerv: 10. september til og med 15. februar

Roviltnemnden kan fastsette en kortere fellingsperiode dersom særlige forhold tilser det. Det kan ikke utøves lisensfelling i de fredningsperioder som viltlovens § 10 fastsetter.

Vedtak etter denne paragraf skal avgrense fellingsområder, bestemme antall dyr som kan felles, eventuell fordeling på kjønn, alder og om bestemte typer dyr skal være unntatt, samt nærmere vilkår for gjennomføring av lisensfelling i samsvar med regional forvaltningsplan for rovvilt, jf. forskriften § 6».

Andre relevante politiske føringer og rammevilkår:

- St. meld. nr. 15 (2003 – 2004) Rovvilt i norsk natur.
- Innst. S. nr. 174 (2003 – 2004).
- Rovviltforliket vedtatt i Stortinget 17.06.2011, jf. dokument 8:163 S (2010 – 2011) om endringer i forvaltning av rovvilt).
- Forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland, vedtatt 20.03.2017.

Forvaltningsplan for rovvilt i Nordland

Roviltnemnda sluttbehandlet revidert forvaltningsplan for rovvilt i mars 2017. Nemnda har satt av definerte forvaltningssoner for jerv i fylket, hvor det er mål om at det vedtatte regionale bestandsmålet for jerv skal oppnås.

Klima- og miljødepartementet har besluttet å hente inn forvaltningsplanen til behandling, jf. brev av 2. juli 2018. De har varslet at de vil gjennomføre nødvendige endringer i forvaltningsplanen. Roviltnemndas nåværende og vedtatte plan vil gjelde inntil departementet har gjennomført de nødvendige endringene i forvaltningsplanen.

Forvaltningsprinsipper for jerv i forvaltningsplanen:

- 2.3.1. Byrdefordeling: det er et mål at jerveynglinger skal spres innenfor blå sone, slik at byrden på beitenæringen fordeles. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for lisensfelling, selv om det bidrar til at det tar lenger tid før bestandsmålet nås.
- 2.3.2. Når bestandsmålet for jerv er oppnådd skal det åpnes for lisensfelling av jerv i blå sone, for å bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og for å bidra til at byrdefordelingen for saue- og reindriftsnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd bør det åpnes for en begrenset lisensfelling, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og -fordeling.
- 2.3.3. Utenfor blå sone skal kvoten for lisensfelling av jerv settes så høyt at den ikke begrenser uttaket.
- 2.3.4. I blå sone er skadefelling av jerv aktuelt ved akutte skadesituasjoner. I kalvingsland for rein hvor hovedflokkene kalver, skal terskelen for uttak være lavere enn utenfor kalvingsland. Bestandsmålet skal så langt som mulig oppnås utenfor kalvingsland i blå sone. Viktige vurderingspunkter for skadefelling av jerv i blå sone er: 1. skadeomfang; 2. skadepotensialet; 3. jervebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.

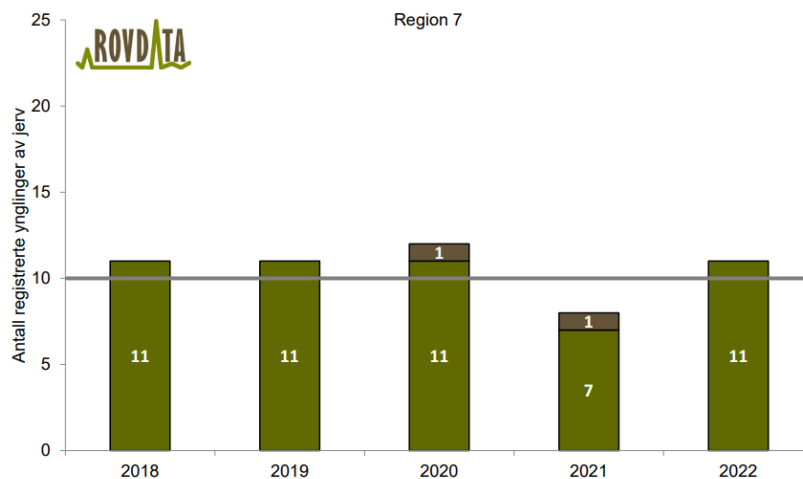

2.3.6. Utenfor blå sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av jerv som forventes å gjøre skade.

Bestandssituasjon og overvåking av jerv i Norge

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige ynglinger av jerv i Norge, hvorav 10 årlige ynglinger i Nordland. Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, jf. rovviltforskrifta § 3. Siste status for jerv gitt i [NINA rapport 2179, Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2022](#). De tre siste årene (2020 – 2022) er det registrert hhv. 63, 60 og 45 ynglinger av jerv på landsbasis. Våren 2022 ble det tatt ut fem ynglinger slik at «netto» antall ynglinger i 2022 var 40 stykker. I Nordland er det påvist (antatt og dokumentert) hhv. 12, åtte og 11 ynglinger de siste tre årene.

Foreløpige resultater per 27. april fra årets yngleregistreringer viser én yngling i Nordland (kilde: Rovbase). SNO jobber fortsatt med bestandsovervåking. Det har vært variable (og nokså ordinære) forhold denne vinteren. Vi legger til grunn at det kan påvist flere ynglinger utover 2023. Endelig rapport fra Rovdata om årets yngleregistreringer av jerv kommer ca. 1. oktober.

Antall ynglinger av jerv registrert i perioden 2018 – 2022 (med hiuttak markert i brun farge). Kilde: Rovdata.

Andelen voksne tisper som får valper varierer med årene. Aldersstrukturen hos tispene i bestanden og mattilgangen i forkant av yngleperioden er to viktige faktorer som påvirker hvor stor andel av tispene som føder unger i et gitt år.

Antall registrerte jerveynglinger i Nordland fra 2016 – 2022, samt foreløpige tall for 2023 (per 25. april). Kilde: Rovbase.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023, foreløpig
Antall registrerte jerveynglinger	10	9	11	11	12	8	11	1
Snitt siste tre år	12	10,7	10	10,3	11,3	10,3	10,3	
Estimat antall jerv ¹	75	67	63	65	71	64,7	64,7	
Identifiserte individ ved DNA ²	77	61	56	69	79	61	73	
Bestandsestimering DNA ³				62,4	79	64	67	

1. Bestandsestimat av minimum antall jerv ett år og eldre basert på antall registrerte ynglinger
2. Jerv registrert ved DNA-analyse, med geografisk midtpunkt i Nordland
3. Bestandsregistrering fra romlig fangst-gjenfangst analyser

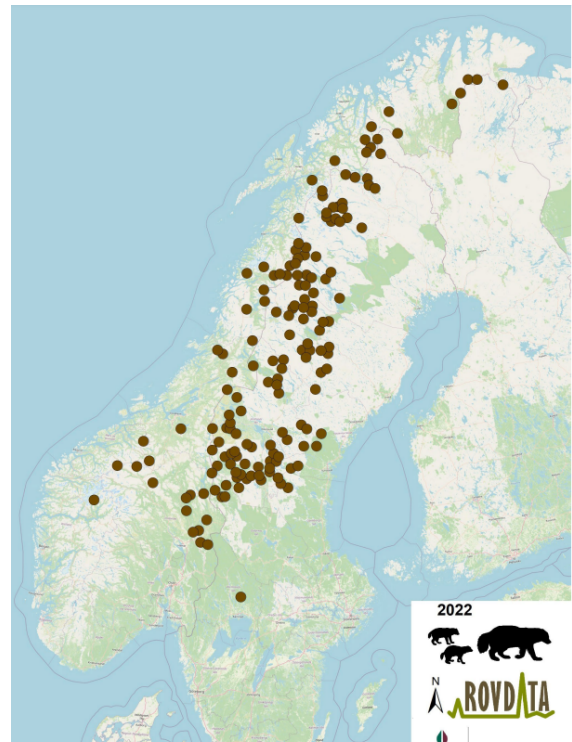
Jerv påvist ved DNA-analyser i Nordland
Vi deler i stor grad våre rovviltbestander med tilgrensende fylker og land, og det skjer en betydelig vandring av rovvilt over grensene. Rovdata har ved DNA-analyser vist at jervebestanden i Nordland er genetisk felles med jerv i Nord-Trøndelag og Sverige. Disse danner stor østlig jervebestand i Skandinavia.

Det fremkommer i [NINA rapport 2236, DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervebestanden 2022](#), at overensstemmelsen mellom bestandsregistreringer fra DNA-overvåkingen og ynglehitellinger er meget god. Vinteren 2022 ble det påvist 743 jerv i Norge, Sverige og Finland. Av disse var 329 jerv registrert i Norge med én eller flere fungerende prøver, sammenlignet med 322 jerv i 2021. I Nordland ble det påvist 73 ulike jerv med geografisk midtpunkt i fylket vinteren 2022, mens det i 2021 ble påvist 61 ulike jerv og 79 jerv i 2020.

Den romlige fangst-gjenfangst modellen beregner bestanden av jerv i Norge og Sverige til å være mellom 980 og 1088 individer, hvorav 349 – 391 individer i Norge og 625 – 709 individer i Sverige. Rovdata skriver at det er høy presisjon på anslagene med en relativt liten usikkerhet, som også gjelder på rovviltregionsnivå i Norge og länsnivå i Sverige. I Norge ligger bestandsestimatene for de fleste regionene noe høyere enn antall jerv som har sitt geografiske midtpunkt i de respektive regionene (12 – 16 %). Nordland har vært unntaket de siste par årene hvor bestandsestimatet har vært likt eller med svært liten forskjell. Dette reflekterer fylkets lange grense mot Sverige, og at en god del av jerven som identifiseres i fylket også bruker områder i nabolandet.

Avgang av jerv

Antallet jerv felt på lisensfelling, skadefelling, ekstraordinært uttak og evt. annen kjent avgang varierer en del mellom år. De siste tre årene har kjent avgang årlig vært på rundt ti dyr, hvorav fire til seks tisper (tispevalper er ikke medregnet).

Kart over påviste ynglinger i Skandinavia 2022. Kilde: Rovdata.

Kartet viser alle jerveindivider identifisert fra prøveinnsamling i Norge, Sveige og Finland vinteren 2022. Representert med deres respektive midtpunkter. Rød = tispe, blå = hann. Kilde: Rovdata.

en

Tabellen viser kjent avgang av jerv i perioden 2015 - 2023. Skifte mellom de ulike årene etter at evt. hiuttak og ekstraordinært uttak på våren er avsluttet.

	Lisensfellings- kvote	Felt på lisensfelling	Ekstraord. uttak og hiuttak enkeltdyr (voksne + valper)	Annen kjent avgang	Sum avgang tisper (valper ikke medregnet)	Sum avgang
2015/2016	16	6	7+6	0	9	19
2016/2017	16	13	6+4	1	8	25
2017/2018	16	1	0	0	0	1
2018/2019	16	8	2	0	5	10
2019/2020	16	5	4+2	0	4	11
2020/2021	19 ¹	8	0	3	6	11
2021/2022	18	6	2	1	6	9
2022/2023	18	6	0	0	2	6

¹Opprinnelig kvote var på 16 jerv, men denne ble økt til 19 mot slutten av jakta.

Tap av sau og rein til jerv

Tabellen viser tapsutvikling i sauenæringa i Nordland i perioden 2010 - 2022. Kilde: Rovbase.

Beiteår	Tot. omsøkt tap til alle rovviltarter (sau og lam)	Antall påviste tap til jerv	Erstattet til jerv (sau og lam)	Totalt erstattet, alle rovviltarter (sau og lam)
2010	8537	49	1499	4495
2011	6659	45	938	3577
2012	8222	52	1343	4599
2013	7935	47	1139	4305
2014	6834	56	1420	3714
2015	5585	62	1133	2934
2016	5035	44	1021	2458
2017	4587	12	795	2045
2018	4729	8	763	2369
2019	5575	66	1255	3065
2020	5200	49	1160	2800
2021	4960	42	819	2624
2022	5111	16	823	2556

Tabellen viser tapsutvikling i Nordland reinbeiteområde i perioden 2009 - 2023. Kilde: Rovbase

Beiteår	Tot. omsøkt tap, alle rovviltarter	Antall påviste tap til jerv	Erstattet til jerv	Totalt erstattet
2009/10	5750	27	986	2809
2010/11	6417	38	1112	2923
2011/12	6225	27	1061	2863
2012/13	7234	48	1321	3539
2013/14	6644	39	1136	3119
2014/15	6487	31	1101	2976
2015/16	6849	60	1140	3163
2016/17	7157	61	1222	3021
2017/18	6871	70	1153	3027
2018/19	6390	50	1277	2960
2019/20	6299	39	1272	3226
2020/21	7054	43	1204	3464
2021/22	6749	44	1154	3270
2022/23		32		

Sekretariatets vurdering

Lisensfelling er en skademotivert felling av et bestemt antall individer av en viltart. Kvoten fastsettes av offentlig myndighet og det kreves at jegeren er registrert som lisensjeger i jegerregisteret for å kunne delta.

I St.mld. nr. 15 (2003 – 2004) er det lagt opp til en økt vektlegging av lisensfelling og kvotejakt som framtidige beskatningsformer på rovvilt. Innenfor rammen av norsk lovverk og hensynet til Bernkonvensjonens bestemmelser, vil dette innebære at felling av jerv kan foregå som lisensfelling. Bakgrunnen for dette er ønske om å utvikle jakt- og fellingsformer som sikrer økt alminneliggjøring av rovviltartene og bred deltakelse av lokale jegere. Dette er videre omtalt i Stortingets rovviltforlik i 2011, hvor det fremgår at det er en målsetting at lisensfelling skal bli hovedvirkemiddelet i bestandsregulering av jerv, slik at ekstraordinære uttak av ynglelokaliteter over tid kan reduseres til et minimum.

Tabellen ovenfor om antall felt jerv viser at det er nødvendig å arbeide for bedre uttelling under lisensfelling av jerv i fylket. Det viktigste arbeidet med dette gjøres gjennom jervejaktprosjektet i regi av Prosjekt Utmark, som er finansiert gjennom FKT-midler. Størrelsen på lisensfellingskvota har de siste årene ikke vært begrensende for uttak av jerv i noen områder i fylket utenfor vedtatte forvaltningsområder for jerv.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 avviker, men at tiltaket vil kunne medføre at målet nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnader ved miljøforringelse, og blir ikke sett på som relevant i denne saken. Naturmangfoldloven § 8 sier at offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på eksisterende og tilgjengelig kunnskap om arters bestandssituasjon, samt effekt av påvirkning. Sekretariatet viser til at vårt forslag blant annet baserer seg på oppdatert tilgjengelig kunnskap om jervens bestandssituasjon og utvikling slik det er beskrevet ovenfor. Jervebestanden i Nordland har i flere år ligger nær bestandsmålet. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Det er høy dødelighet blant jervunger det første året, blant annet på grunn av infanticid. Avgangen av voksen jerv skjer hovedsakelig gjennom lisens- og skadefelling, samt enkelte påkjørsler. Men det avdekkes også ulovlig felling og forsøk på ulovlig felling av jerv i Nordland og tilgrensende områder i Sverige, som resulterer i at det er en viss usikkerhet i den samlede belastningen på jervebestanden. Føre-var-prinsippet kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9. I dette tilfelle foreligger det betydelig kunnskap om bestanden av jerv i Norge og Nordland, jf. avsnittet ovenfor. Selv om endelig rapport over antall jerveynglinger i 2023 ikke blir publisert før 1. oktober, og det dermed fortsatt er noe usikkerhet knyttet til det siste årets registreringer, samt noe usikkerhet i den samlede belastningen på jervebestanden, vurderer sekretariatet likevel at man i denne saken har tilstrekkelig med kunnskap til å fatte vedtak.

Statsforvalteren i Nordland har i sitt forslag til kvote for lisensfelling på jerv tatt utgangspunkt i kunnskap om bestandssituasjon for jerv, skadesituasjon på sau og rein, samt føringer og målsettinger vedtatt i forvaltningsplanen og i gjeldene regelverk og rammevilkår.

Om arealdifferansiering og kvotestørrelse

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller i hhv. prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder. Statsforvalteren legger til grunn for at rovviltnemnda i Nordland, med sin geografiske differensiering, har forsøkt å ivareta de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Fordelingen mellom prioriterte områder for sau og rein og prioriterte områder for rovvilt i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er tillagt vekt i vurderingen av nødvendig kvotestørrelse for jerv.

Vi vil imidlertid påpeke at de definerte sonene for yngling av jerv er svært små sett i forhold til bestandsmål og sonene stemmer i liten grad overens med historisk utbredelse for jerv i fylket. Dette gjør at det blir vanskelig å bruke planen som forvaltningsverktøy for jerv, siden det er urealistisk at bestandsmålet kan oppnås innenfor de definerte sonene. Dersom man forvalter jerven i samsvar med prinsippene i forvaltningsplanen, og lykkes med uttak i tråd med disse, mener vi at det må regnes med at bestanden av jerv i Nordland vil reduseres til godt under bestandsmålet. Vår faglige vurdering er derfor at kvotestørrelse og kvotefordeling må ta utgangspunkt i et kompromiss mellom nemndas målsettinger i planen og hensynet til de bestemte bestandsmålene for regionen. Vi viser i den sammenheng til Miljødirektoratets uttalelse til forvaltningsplanen hvor det bl.a. sier: *«Det er en primær oppgave for rovviltnemnda å oppnå de nasjonale fastsatte bestandsmål for regionene. Dette innebærer at planens beskrivelser av bruk av lisensfelling som virkemiddel utenfor det avsatte området ikke kan praktiseres slik som forutsatt. Det kan ikke legges til grunn at oppnåelsen av bestandsmålet er avgrenset til det aktuelle avsatte området. Med et område som trolig ikke kan forventes å inneha 10 årlige ynglinger innenfor planens virketid vil nødvendigvis også reproduksjoner utenfor det fastsatte området måtte inngå i den årlige måloppnåelse».*

De siste årene har antall registrerte ynglinger svingt omkring bestandsmålet, fra 12 ynglinger i 2020, åtte i 2021 og 11 ynglinger i 2022. Per 27. april i år er det foreløpige tallet én yngling. SNO jobber fortsatt med bestandsovervåkingen. Det har i år, som i tidligere år vært variable vær- og kjøreforhold, og vi legger til grunn at det kan bli påvist flere ynglinger utover 2023.

Dersom nemnda ønsker å forsøke å endre utbredelsen av jerv i fylket slik at bestandsmålet så langt som mulig oppnås innenfor de vedtatte jervesonene, bør nemnda være restriktiv med lisensfelling i disse områdene. Av de 11 påviste ynglingene i 2022, var det kun fire innenfor de vedtatte jervesonene. I 2021 og 2020 var det hhv. to og fire ynglinger innenfor jervesonen.

Tabellene ovenfor med tapsutvikling viser at det er betydelige tap av rein til jerv i fylket, men med litt nedgang i erstatta dyr fra driftsåret 2020/2021 til 2021/2022. Det er også en nedgang i påviste tap av rein til jerv i driftsåret 2022/2023 (hvor erstatningsoppgjøret ikke er gjennomført enda). Også for sau blir det erstattet en god del tap til jerv, med tilnærmet uforandret nivå fra 2021 til 2022. Antall påviste tap av sau til jerv er kraftig redusert fra godt over 100 årlige skadetilfeller tidlig på 2000-tallet, til kun 16 i 2022, hvor nesten alle var knyttet til en konkret skadesituasjon i Rana.

Vi vurderer at tapsomfang og -utvikling sammen med kunnskap om bestandssituasjonen for jerv i fylket gjør at det er riktig å åpne for lisensfelling.

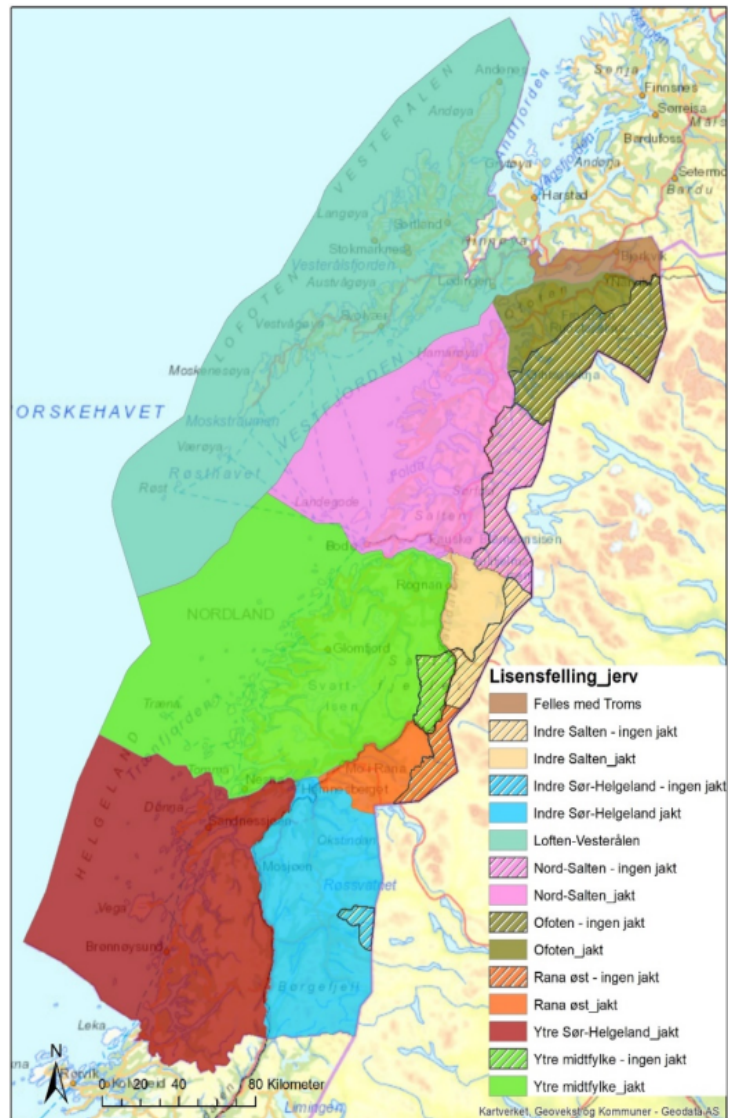
Sekretariatet foreslår etter en helhetsvurdering av situasjonen at lisensfellingskvota settes til 15 jerv, hvorav inntil syv tisper. Vi vurderer at et slikt uttak vil ha en skadereduserende effekt samtidig som det ikke vil være til skade for jervebestandens overlevelse, og at et slikt uttak vil bidra til å stabilisere bestanden omkring 10 årlige ynglinger. Kvoteforslaget er likt det vi foreslo i 2022, men noe lavere enn nemndas vedtak i fjor (18 jerv hvorav ni tisper). Imidlertid er vårt forslag fortsatt større enn hva som er felt de siste årene. Begrunnelsen for noe lavere jervekvota er et relativt høyt uttak av tisper de siste tre årene, samt at årets ynglere registrering viser færre ynglinger enn normalt på denne tiden av registreringsperioden. Vi gjør oppmerksom på at områdene nord for Rombaken omfattes av jervekvota fastsatt av rovviltnemnda i region 8.

Fordeling av kvota

Rovviltnemndene for region 7 og 8 har inngått avtale om at det ved fastsetting av kvoter for lisensfelling av jerv i grenseområdene mellom Nordland og Troms og Finnmark, skal fastlandsdelen av Nordland nord for Rombaken omfattes av kvotevedtak for Troms og Finnmark, og derunder administreres lisensjakta i det område av Statsforvalteren i Troms og Finnmark. Dette innebærer at kvota for region 7 fordeler seg i fylket sør for Rombaken (+ evt. Lofoten og Vesterålen).

Vi foreslår at fjorårets inndeling videreføres. Det vil si at det ikke åpnes for lisensfelling innenfor de vedtatte forvaltningsområdene for jerv. Dette vil være i samsvar med KLDs klageavgjørelse av 19.09.2017 for lisensfellinga 2017/2018. Videre foreslår vi at man ved jaktstart starter med hele kvota tildelt samlet for alle fellingsområder unntatt i de prioriterte jervesonene. Etter hvert som det felles dyr, kan Statsforvalteren i samråd med rovviltnemnda avgrense tildelingen til avgrensede fellingsområder ut fra hvor det er felt jerv, skadesituasjonen for sau og særlig for rein, bestandssituasjon for jerv og føringer i forvaltningsplanen.

De vedtatte jervesonene i forvaltningsplanen er markert som skraverte områder i kartet. For at grensene mellom de ulike fellingsområdene skal være enklere å forholde seg til under jakt, har vi gjort små tilpasninger slik at grensene følger tydelige formasjoner i landskapet (elver, veier, fjorder). Vi vurderer at disse justeringene ikke endrer på prinsippene i den vedtatte soneinndelingen.

Kart over forslag til fellingsområder for jerv 2023/2024 (kartet er ikke oppdatert med justert fylkesgrense mellom Nordland og Troms og Finnmark, men det har ingen praktisk betydning for lisensfellinga i Nordland).

Sak 12/2023 Kvote for betinget skadefelling av jerv og ulv 2023/2024

Roviltnemnda har myndighet til å fastsette kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv for perioden 1. juni – 15. februar når bestanden ligger over det nasjonale fastsatte bestandsmålet for arten i regionene, jf. §§ 7 og 8 i rovviltforskrifta.

Tall fra nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt i Norge viser at bestandsmålet for jerv og ulv er oppnådd, mens det for gaupe og bjørn ikke er oppnådd. Statsforvalteren vurderer at rovviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefellingstillatelser på jerv og ulv for perioden 01.06.2023 – 15.02.2024.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda legger til grunn at bestandsmålet for jerv og ulv er oppfylt i region 7, og at myndigheten til å vedta kvote for betinget fellingstillatelser for jerv og ulv i Nordland 2023/2024 derfor ligger hos nemnda.

Roviltnemnda i Nordland fatter vedtak om to (2) betingede fellingstillatelser på ulv og fire (4) betingede fellingstillatelser på jerv i perioden 01.06.2023 – 15.02.2024.

Lovgrunnlaget

Lovgrunnlaget for forslaget er lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold §§ 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 8.

Roviltforskrifta § 8 (kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv):

«*Dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd tildele kvote for betinget skadefelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv til Statsforvalteren for å forhindre at disse artene gjør skade på bufe eller tamrein. Kvote for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar. (..)*»

Videre er følgende politiske føringer og rammevilkår lagt til grunn for forslaget:

- St. meld. nr. 15 (2003 – 2004) Rovvilt i norsk natur
- Innst. S. nr. 174 (2003 – 2004)
- Rovviltforliket vedtatt av Stortinget 17.06.2011, jf. dokument 8:163 S (2010 – 2011) om endringer i forvaltningen av rovvilt.
- Forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland, vedtatt 20.03.2017.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven §§ 1 og 5, er det et mål at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet sees i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og foretas slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot. prp. 52 (2008 – 2009). Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4, og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Roviltforskriftens formål, jf. § 1, er å sikre bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor denne rammen, skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Det følger av § 14 første ledd i naturmangfoldloven at tiltak etter loven skal avvies mot andre viktige samfunnsinteresser. Andre ledd slår fast at vedtak i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammene som gjelder den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur. Vedtak om kvote for betinget skadefelling gjelder innenfor områder hvor det foregår reindrift, og vi anser at det i vedtaket vises til at det i våre vurderinger har vært lagt vekt på skadeomfanget og potensialet for roviltskader på både sau og tamrein.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. 8. Statsforvalteren legger til grunn av dette vedtak blant annet bygger på kunnskap om ulvens og jervens bestandssituasjon. Vi vil i den forbindelse vise til beskrivelsen av bestandssituasjonen for ulv og jerv i Nordland nedenfor, samt beskrivelse av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovilt i kommentarene til roviltforskriften § 3. Sekretariatet legger til grunn at kravene i § 8 er oppfylt.

Føre-var-prinsippet kommer hovedsak til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9. Statsforvalteren vurderer at dette ikke er tilfelle i denne saken. Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sekretariatet har i forbindelse med vurdering av kvotestørrelse, også tatt hensyn til den samlede belastningen jervebestanden og ulv utsettes for eller vil bli utsatt for, herunder kunnskap om skadefelling og annen irregulær avgang. Saken gjelder kvote for betinget skadefelling av jerv og ulv, og sekretariatet anser derfor at § 11 i naturmangfoldloven ikke er relevant. Det følger av roviltforskriftens formål, jf. § 1, at forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder. Prioriteringen mellom prioriterte områder for sau og rein og prioriterte områder for rovilt i den regionale forvaltningsplanen for rovilt i Nordland er tillagt vekt i vurderingen av nødvendig kvotestørrelse for betinget skadefelling av ulv og jerv. Dette er i samsvar med prinsippene i naturmangfoldloven § 12.

Om iverksetting av betingede skadefellingstillatelser

Betinget skadefelling er et vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 om felling av enkeltindivid av rovilt for å stanse eller forhindre skader på bufe eller tamrein, der det på forhånd er fastsatt kvote og vilkår av overordnet myndighet.

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå, mens regulering av bestandsstørrelse skal skje gjennom lisensfelling og kvotejakt.

Statsforvalteren kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksettelse av felling innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt at roviltnemnd eller Miljødirektoratet. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling, skal forskrift om forvaltning av rovilt følges. Videre skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan for rovilt i regionene. Gjeldene forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland ble vedtatt den 20. mars 2017. Den er som kjent hentet inn til behandling i KLD, jf. brev av 2. juli 2018, og vedtatt forvaltningsplan er gjeldende fram til behandlingen er ferdig.

I rovviltforskrifta § 9 står følgende: «*felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:*

- a. *områdets betydning som beitemark,*
- b. *skadens omfang og utvikling*
- c. *potensialet for framtidige skader*
- d. *mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak.»*

En fellingstillatelse kan iverksettes i flere områder, forutsatt at nødvendig kommunikasjon er etablert for å hindre overskyting av vedtatt kvote. Det kan gis midler til godtgjøring, administrasjon og organisering av fellingslag i samsvar med rovviltforskriften § 9 og § 9a.

Bestandsmål og myndighet til å fastsette kvote for betingede skadefellingstillatelser
Landet er delt inn i åtte forvaltingsregioner med tilhørende nasjonale mål for antall årlige ynglinger innenfor regionens grenser. Nordland er en egen forvaltningsregion med følgende bestandsmål:

- 10 årlige ynglinger av gaupe
- 10 årlige ynglinger av jerv
- 1 årlig yngling av bjørn
- 0 årlige ynglinger av ulv

Når bestanden ligger over de nasjonale fastsatte målene for den enkelte region, kan en rovviltnemnd tildele kvote for betinget skadefelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv til Statsforvalteren for å forhindre at disse artene gjør skade på bufe eller tamrein, jf. rovviltforskriften § 8. Vurderingen av om nemnda har myndighet skal for bjørn og ulv baseres på dokumenterte data om siste års ynglinger. For gaupe og jerv skal vurderingen av nemndas myndighet baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de siste tre årene. Det er data fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt som skal legges til grunn, jf. rovviltforskrifta § 7, og kvota for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar.

Ved kvotefastsettelse skal nemnda legge vekt på den regionale forvaltningsplanen, data om biologiske og bestandsmessige forhold, og om skade- og konfliktsituasjon, jf. rovviltforskrifta § 7 andre ledd.

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, jf. rovviltforskrifta § 3. Det vises her til NINA rapport 2079, *Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2022* og rapport *Bestandsovervåking av ulv vinteren 2021-2022. Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia 1-2022*.

Ut fra de nevnte vilkårene når det gjelder myndighet og bestandssituasjon for de store rovdyra, har nemnda myndighet til å fastsette kvote for betingede skadefellingstillatelser på jerv og ulv i Nordland for perioden 1. juni 2023 til og med 15. februar 2024. Når det gjelder gaupe og bjørn, har Miljødirektoratet myndighet til å fastsette eventuelle kvoter for betingede fellingstillatelser.

Ulv

Det skal ikke etableres ulv i området med samisk reindrift, noe som vil si at det ikke skal etableres ulv i Nordland. Ulv påvises kun sporadisk i Nordland. Det har ikke vært gitt fellingstillatelser på ulv i fylket siden 1984. I 2004 ble det påvist 11 tap av sau til ulv, men det ble ikke funnet grunnlag for å iverksette felling av ulv. I juni 2020 ble det dokumentert en rein påvist drept av ulv i Bindal

kommune. Utenom dette tilfelle er det siden 2004 ikke med sikkerhet dokumentert sau eller rein drept av ulv i Nordland. Ulv kan streife over store områder under utvandring og ulv kan dermed komme raskt og relativt uforutsigbart inn i fylket både fra sør-Skandinavia og fra den finsk/russiske bestanden.

I den regionale forvaltningsplanen står det om ulv:

«Det er ikke fastsatt nasjonale bestandsmål om yngling av ulv i region 7, Nordland. De siste tiårene har det kun sporadisk blitt registrert enkeltindivid av ulv i Nordland.»

Roviltnemnda ønsker ikke ulv i Nordland, og viser til at det ikke skal etableres ulv i områder med samisk tamreindrift. Hele Nordland, bortsett fra deler av Lofoten/Vesterålen, har reinbeitedistrikter.

Forvaltningsprinsipper:

- 2.7.1. Dersom sau og rein dokumenteres drept av ulv, skal det tillates skadefelling.*
- 2.7.2. I en situasjon hvor ulv forekommer kun sporadisk er skadefelling et mer egnet virkemiddel enn lisensfelling dersom det oppstår skader. Dersom det imidlertid etableres seg ulv i regionene, skal det åpnes for lisensfelling».*

Ulv er den rovviltarten i Norge som er mest truet (kategorisert som «kritisk truet» i Norsk rødliste for arter). I St. meld. nr. 15 (2003 – 2004) s 112 om bestandsmål og forvaltningsprinsipper i Nord-Norge foreligger det nasjonale føringer for forvaltning av ulv i Nordland: «Ulv: det skal ikke legges til rette for etablering av familiegrupper eller revirmarkerende par av ulv i regionen. Forvaltningen skal likevel ta særlig hensyn til at individider som vandrer inn i området fra nord eller øst kan representere en særskilt verdi for den ynglende populasjonen i region 3 og i hele Sør-Skandinavia».

Dette, sammen med rovviltforskriftas overordnende mål om å sikre bærekraftig bestander av rovviltarter og bestemmelsene i naturmangfoldloven om å sikre bestandens overlevelse, tilsier at man ved vurdering av terskelen for skadefelling også må vurdere ulvens potensielle genetiske betydning for den sørskandinaviske ulvebestanden.

Jerv

For informasjon om bestandsstatus og avgang av jerv, samt tap av sau og rein til jerv, viser vi til sak 11/2022 i dette saksframlegget.

Forvaltningsplan for rovvilt i Nordland

Vi viser til sak 11/2023 i dette saksframlegget.

Oppsummering og tilrådning fra sekretariatet

Statsforvalteren vurderer at det er rovviltnemnda som har myndigheten til å fastsette kvote for betinget skadefelling for artene.

Vinteren 2022 ble det påvist 11 jervynglinger og bestanden var dermed over bestandsmålet med et gjennomsnitt på 10,3 ynglinger de tre siste årene. Man kan ut fra generell kunnskap om jervens arealbruk og vandringskapasitet, ikke utelukke at jerv vandrer inn i viktige beiteområder i løpet av sommeren. Ut fra dette vurderer vi at det er potensiale for tap av sau og rein til jerv kommende beitesesong. Det kan dermed oppstå situasjoner hvor det er grunnlag for å kunne innvilge søknader om skadefelling. I denne sammenheng er det riktig å nevne at skadefelling på barmark er svært

vanskelig, også når det er knyttet til ferske tap. I realiteten er skadefelling på barmark er lite reelt virkemiddel for å forebygge tap.

Vi vurderer at skadefelling av inntil fire jerver vil være både tilstrekkelig i forhold til tiltak ved akutte skadesituasjoner og forsvarlig i forhold til målet om å forvalte jervebestanden nærmest mulig bestandsmålet for jerv i Nordland.

Vi vurderer at bestanden hadde tålt en vesentlig høyere kvote enn dette, men at erfaring tilsier at effektuerte fellingsoppdrag i denne perioden blir færre, og at denne kvoten ikke vil være begrensende ved vurdering av betingede fellingstillatelser. Det er ved lisensfelling bestanden av jerv skal reguleres. Vi bemerker at kvoten for lisensfelling behandles av nemnda i samme møte, og at jerv som felles ved skadefelling etter at lisensfellingskvota er satt, blir belastet kvota for lisensfelling.

De siste årene har Statsforvalteren i Nordland hatt en kvote på to betingede fellingstillatelser på ulv. Dette mener vi vil være tilstrekkelig også for sesongen 2023/2024.

Konklusjon

Ut fra retningslinjer for iverksetting av fellingstillatelser, bestandssituasjon ift. nasjonale bestandsmål, tapssituasjonen i fylket og tidligere års erfaringer med fellingstillatelser, tilrår vi en kvote på to (2) betingede fellingstillatelser på ulv og fire (4) betingede fellingstillatelser på jerv for perioden 1. juni 2023 til og med 15. februar 2024.

Sak 13/2023   Eventuelt

Ingen eventuellsaker er mottatt ved utsendelse av saksframlegg.

Med hilsen

Katrine Erikstad (e.f.)
landbruks- og reindriftsdirektør

Oddlaug Ellen Knutsen
fylkesmiljøvernssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vedlegg 1 - Akuttsaker behandlet av SFNO
- 2 Vedlegg 2 - Brev til nemnda